

SCRIS ȘI DECĂDERE ÎN *CAIETELE* LUI CIORAN. UN COLAJ LA 105 ANI DE LA NAȘTERE

TITUS LATES

Writing and Decay in Cioran's *Notebooks*. A Collage for the 100th Anniversary of His Birth. Emil Cioran was always fascinated by the “mysterious phenomenon of decay” and regarded himself as a theorist of decay and a decadent too. In his *Notebooks* (1957–1972) he expressed an opinion which was virtually impossible to defend in his published work (because it was self-contradictory), namely that “writing was a form of decay”. This belief was supported by a number of metaphysical, psychological, moral, gnoseological and stylistic arguments. Torn apart by the dilemma of whether to write or not, Cioran searched for a solution: he alternately claimed that “one should never write anything about anybody”, argued for an entirely new manner of writing or found a virtue in the very fact of being a decadent.

Key words: decay, decadent, writing, work, truth, reality, essential.

Cioran declară în *Caiete*¹ că a fost într-un fel „un teoretician al decăderii, un parazit și un epigon al Păcatului originar”². A fost mereu fascinat de „misteriosul fenomen al decăderii”³. A avut o adevărată pasiune pentru decădere iar cuvântul *decădere* a avut un efect magic asupra lui⁴. Spectacolul – sau ideea – decăderii era singurul care îl inspira⁵. Incredibila fascinație pe care au exercitat-o asupra lui decăzuții, solidaritatea cu ei, faptul că el însuși se considera un decăzut, îi veneau din adolescență, de la nepotrivirea lui cu lumea⁶. În 21 ianuarie 1966, nota: „Singurul lucru ce m-ar putea interesa acum ar fi

¹ Cioran, *Caiete*, vol. 1: 1957 – 1965, cuvânt înainte de Simone Boué, trad. din franceză de Emanoil Marcu și Vlad Russo, ed. a 2-a, București: Humanitas, 2005; Cioran, *Caiete*, vol. 2: 1966 – 1968, trad. din franceză de Emanoil Marcu și Vlad Russo, ed. a 2-a, București: Humanitas, 2005; Cioran, *Caiete*, vol. 3: 1969 – 1972, trad. din franceză de Emanoil Marcu și Vlad Russo, ed. a 2-a, București: Humanitas, 2005. La 105 ani de la nașterea filosofului, și la aproape două decenii de la întâia lor apariție la editura Gallimard, editura Humanitas a propus o nouă ediție a *Caietelor* într-un singur volum care include și textul *Caietului de la Talamanca*: Cioran, *Caiete*, cuvânt înainte de Simone Boué, trad. din franceză de Emanoil Marcu și Vlad Russo, București, Humanitas, 2016.

² *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 277; 2016, p. 526; (9.03.1968).

³ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 173, 2016, p. 443; (28.01.1967).

⁴ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 100; 2016, p. 84; (17.06.1962).

⁵ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 348; 2016, 283; (27.10.1965). „Spectacolul decăderii e mai teribil decât cel al morții: toate ființele mor; numai omul este *chemat* să decadă” (Cioran, *Căderea în timp*, trad. Irina Mavrodin, București, Humanitas, 1994, p. 172).

⁶ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 12; 2016, pp. 300, 301; (14.01.1966).

să scriu un eseu *interminabil* despre Decădere, despre toate formele pe care le îmbracă; dacă nu o fac, e pentru că tot ce-am scris până acum tratează această temă. Ar însemna să degradez, să comprim în sistem fragmentele contradictorii pe care le-am gândit la întâmplare, purtat de umorile mele”⁷.

Caietele sunt însemnările secrete ale lui Cioran, laboratorul său intim din perioada 1957–1972, când redacta trilogia pe care o formează *Căderea în timp*, *Demiurgul cel rău* și *Despre neajunsul de a te fi născut*⁸. În aceste însemnări, care nu erau destinate publicării, ne întâlnim cu descrierea unei fațete a decăderii care nu putea să apară în opera scrisă *pentru* publicare, deoarece ar fi reprezentat o contradicție în termeni. Găsim aici urmele unei lupte sincere a lui Cioran cu convingerea că „a scrie este o decădere”⁹. Cunoșteam, din opera lui, admirația pentru cei care și-au imaginat miracole, pentru cei care au avut puterea de a le face, pentru taumaturgi, dar numai în *Caiete* a lăsat să curgă după această exaltare exclamația: „Să scrii, ce decădere!”¹⁰. Această convingere este alimentată de o mulțime de constatări și argumente de ordin metafizic, psihologic, moral, gnoseologic sau stilistic.

Pentru Cioran, „orice operă presupune o diminuare a ființei noastre. A crea înseamnă să te diminuezi, să pierzi din propria substanță, să te subțiezi, să decazi din punct de vedere metafizic”¹¹. „A crea înseamnă să *excluzi*” scrie Cioran. „Fără o enormă capacitate de refuz, nu poți face nimic. Suntem doar în măsura în care nimic nu există pentru noi, afară de noi înșine, nu în sens moral ci, să spunem, metafizic”¹². Iată de ce a scrie este o decădere: pentru că „a scrie înseamnă a recunoaște că în raporturile tale cu ființa ceva nu-i în regulă”¹³. Cioran vede poziția metafizică prin excelență cea în care „omul care meditează ar trebui să imite anumite reptile și să se încolăcească în juru-și, la nesfârșit”¹⁴. „Să meditezi înseamnă să pui o distanță între gândire și cuvânt”¹⁵. Pentru el „orice formă de neputință comportă un caracter pozitiv în ordine metafizică”¹⁶ iar „să faci o carte e semn de abdicare metafizică”¹⁷. În fond, „totul este în chip fundamental cu neputință”¹⁸. A medita înseamnă „să nu faci nimic dar să *exiști*”¹⁹. Scrisul e exclus.

⁷ *Ibidem*, 2005, vol. 2, pp. 15, 16; 2016, p. 303; (21.01.1966).

⁸ George Bălan, *Emil Cioran – Luciditatea eliberatoare?*, cuvânt înainte și note de Alain Compignon, trad. din limba franceză de Vasile Savin, Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2009, p. 114.

⁹ Cioran, *op. cit.*, 2005, vol. 3, p. 275; *op. cit.*, 2016, p. 842; (23.12.1970).

¹⁰ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 58; 2016, p. 50; (12.03.60).

¹¹ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 289; 2016, p. 535; (8.04.1968).

¹² *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 383; 2016, p. 929; (12.04.1972).

¹³ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 160; 2016, p. 132; (1.02.1963).

¹⁴ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 110; 2016, p. 393; (4.10.1966).

¹⁵ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 165; 2016, p. 136; (5.03.1963).

¹⁶ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 250; 2016, p. 204; (1.05.1964). ”Orice formă de neputință și de eșec comportă un caracter pozitiv în ordine metafizică” (Cioran, *Demiurgul cel rău*, trad. Irina Bădescu, București, Humanitas, 1996, p. 127)

¹⁷ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 169; 2016, p. 440; (19.01.1967).

¹⁸ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 292; 2016, p. 538; (21.04.1968).

¹⁹ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 270; 2016, p. 838; (30.11.1970).

În registru psihologic, a scrie este o decădere pentru că „a scrie nu înseamnă a gândi: e o grimasă, ori, cel mult, o imitare a gândirii”²⁰. „Când scrii, ai mereu tendința să-ți completezi gândirea”, spune Cioran, „iar acesta e modul cel mai sigur de a o compromite”²¹. Scriind nu poți da decât „reziduul unei gândiri”. Cioran confirmă că tot ce a scris nu este decât „drojdia” minții sale²². „A gândi înseamnă cu siguranță altceva. A gândi înseamnă să cauți nuanța, nu să simplifici. Or, nuanța este ostilă categoriei”, spune Cioran²³. Probabil că a gândi înseamnă „să nu ai limbaj comun decât cu Dumnezeu, cu marele Mut”²⁴. „Ori de câte ori mă gândesc la esențial, mi se pare că-l întrevăd în tăcere sau în izbucnire, în consternare sau în țipăt. Niciodată în cuvânt” notează Cioran, visând la „universul de *dinaintea* cuvântului”²⁵.

A scrie este o decădere pentru că scrisul ne lipsește de libertate, ne leagă de lume: „A scrie o carte, a o publica înseamnă să-i fii sclav. Căci orice carte este un lanț care ne leagă de lume, un lanț pe care ni l-am făurit singuri”²⁶. Cioran își amintește că cineva ar fi zis: „Cuvântul pe care nu l-ai spus ți-e sclav. Cuvântul pe care l-ai spus ți-e stăpân”²⁷. Adevărații poeți, adevărații profeți și zei sunt liberi, pentru că au respins ispita oricărei forme de succes și nici o operă nu le stingherește mersul²⁸. „Singura «filosofie» adevărată e cea a pustnicului care nu vrea să aibă nimic de a face cu această lume”²⁹. După cum ne spune Porfir, filosoful Plotin părea rușinat și de faptul că avea trup³⁰.

Din punct de vedere moral, scrisul este o decădere și o reiterare a păcatului originar pentru că: „Scriem cu impuritățile noastre, cu contradicțiile noastre nesoluționate, cu defectele, cu resentimentele, cu resturile noastre... adamice. Nu suntem scriitori decât fiindcă nu l-am învins pe vechiul om din noi, ba mai mult, scriitorul reprezintă triumful vechiului om, al vechilor tare ale umanității; e omul de *dinaintea* Mântuirii. Pentru scriitor, Mântuitorul chiar n-a venit; sau opera sa de mântuire n-a fost încununată de succes. Scriitorul se bucură de păcatul lui Adam și nu înflorește decât dacă fiecare dintre noi îl reînnoiește și îl ia asupra-și. Materia oricărei *opere* o constituie umanitatea tarată în esența ei. Nu se poate crea decât pornind de la Cădere”³¹. Cioran mărturisește că a scrie înseamnă pentru el o răzbunare. Răzbunare împotriva lumii și împotriva lui³². „Orice «creator» e pe trei sferturi un distrugător. Creăm întotdeauna *împotriva* cuiva sau a ceva. Orice creator este *rău*”³³. După un proverb bulgăresc nici Dumnezeu nu-i

²⁰ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 134; 2016, p. 112; (26.10.1962).

²¹ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 171; 2016, p. 141; (7.04.1963).

²² *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 113; 2016, p. 712; (14.10.1969).

²³ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 295; 2016, p. 859; (4.02.1971).

²⁴ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 322; 2016, p. 880; (17.04.1971).

²⁵ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 34; 2016, p. 318; (20.02.1966).

²⁶ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 226; 2016, p. 485; (24.05.1967).

²⁷ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 147; 2016, p. 740; (1.01.1970).

²⁸ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 162; 2016, p. 434; (9.01.1967).

²⁹ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 305; 2016, p. 548; (12.06.1968).

³⁰ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 374; 2016, p. 603; (19.11.1968).

³¹ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 307; 2016, p. 550; (12.06.1968).

³² *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 281; 2016, p. 230; (1.01.1965).

³³ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 343; 2016, p. 579; (4.09.1968).

fără păcat, căci a făcut lumea³⁴. Cioran regretă că nu are „forța morală” de a fi vagabond și de aceea trebuie să „producă” (sau „să se producă”) din când în când³⁵. „Ceea ce numim instinct *creator* nu e decât o pervertire a naturii umane: nu ca să inovăm am fost lăsați pe lume, ci ca să trăim”³⁶. Or, scrisul tocmai asta face: ne împiedică să trăim, să fim. Cioran constată că a scrie despre ceva (despre sinucidere, de exemplu) înseamnă a depăși trăirea celui ceva³⁷. De fapt, iată ce înseamnă a scrie, ne avertizează Cioran: înseamnă „să vorbești despre o problemă pe care n-o simți”³⁸.

Scrisul este o decădere pentru că ne dă doar *iluzia* cunoașterii realității. Iluzie înseamnă a crede în cuvinte. Or, adevărata cunoaștere înseamnă a înceta să ne lăsăm amăgiți de ele³⁹. Mai mult decât atât, în viziunea lui Cioran, omul profund nu înțelege, ideea fundamentală fiind că „adevărul nu rezidă în *cunoaștere*”⁴⁰. „Adevărul se află în descurajare. *Deci* curajul, speranța sunt mincinoase, false, nu aduc cunoaștere. A trăi înseamnă să optezi pentru nonreal, pentru nonadevăr”⁴¹. În această viziune buddhist-cioraniană, „un scriitor nu atinge adevărul decât denaturând totul”⁴². „O operă, în cazul că lucrăm la ea, ne împiedică să vedem realitatea ca realitate: sau mai degrabă ca nonrealitate”⁴³. Scrisul ne îndepărtează de adevăr. Și iată că în *Caiete* găsim o remarcă surprinzătoare la cel considerat ca fiind cel mai mare stilist al limbii franceze: „«Stilul» e minciuna însăși”⁴⁴. „Dorința de concizie, împinsă prea departe, sufocă elanul și chiar mișcarea gândirii” spune Cioran. „Trebuie să lași cuvintelor o șansă. Dacă le supraveghezi permanent, ele încetează să mai vehiculeze idei, nu mai *transportă* nimic. Aceeași sterilitate îl paște și pe gânditorul, și pe artistul prea *riguros*. Nu există creație, în nici un domeniu, fără un minimum de haos. Trebuie să-ți păstrezi o zonă de obscuritate și de inflexiune înlăuntrul spiritului, altfel cazi victimă unei transparențe mortale”⁴⁵.

Dacă a scrie este o decădere, „a nu mai scrie ar trebui să fie o eliberare” concluzionează Cioran spre sfârșitul anului 1970. „Idealul: să fii cineva fără să te lași

³⁴ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 367; 2016, p. 599; (16.11.1968).

³⁵ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 389; 2016, p. 616; (13.12.1968).

³⁶ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 24; 2016, p. 310; (30.01.1966). „Ceea ce numim instinct creator nu reprezintă decât o deviere, o pervertire a firii noastre: n-am venit pe lume ca să inovăm, să dăm totul peste cap, ci ca să ne bucurăm de simulacrul nostru de existență, să-i punem cu răbdare capăt și să dispărem după aceea fără zarvă” (Cioran, *Despre neajunsul de a te fi născut*, trad. Florin Sicoe, București, Humanitas, 1995, p. 153).

³⁷ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 136; 2016, p. 730; (12.12.1969). „O carte e o sinucidere amânată” (Cioran, *Despre neajunsul de a te fi născut*, ed. cit., p. 107).

³⁸ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 247; 2016, p. 820; (24.10.1970).

³⁹ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 385; 2016, p. 613; (2.12.1968). „A cunoaște cu adevărat înseamnă a cunoaște *esențialul*, a te angaja în el, a pătrunde în el cu privirea și nu cu analiza sau cuvântul” (Cioran, *Căderea în timp*, ed. cit., p. 21).

⁴⁰ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 215; 2016, p. 794; (19.09.1970).

⁴¹ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 267; 2016, p. 836; (25.11.1970).

⁴² *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 392; 2016, p. 618; (14.12.1968).

⁴³ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 312; 2016, p. 554; (22.06.1968).

⁴⁴ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 8; 2016, p. 628; (4.01.1969).

⁴⁵ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 173; 2016, p. 443; (28.01.1967).

aservit unei opere, să fii – *nimic mai mult*⁴⁶, să nu faci nimic dar să *exiști*⁴⁷. „Important nu este să știi, ci *să fii*. Or, *a fi*, este isprava cea mai dificilă cu putință. Căci *a fi*, pe plan spiritual, înseamnă să nu fii *nimic* pe planul lumii⁴⁸.

Desfășurând această concepție despre scris și decădere și *scriind* în același timp, Cioran și-a dat seama că se află în fața unei dileme. Astfel că e nevoit la un moment dat să recunoască: „E drept, date fiind principiile mele, n-ar trebui să public nimic⁴⁹. Alteori, în mod paradoxal, spune că este un scriitor care nu scrie⁵⁰ sau *scrie* că *nu scrie*⁵¹. Uneori simte o eliberare considerând că scrie fără a fii scriitor, deoarece ambiția lui se limitează la a cunoaște, *a înțelege*, și nicidecum la a reda, a exprima, a inventa⁵². Nu se consideră un scriitor pentru că nu-i place să scrie⁵³, faptul în sine de a scrie nu-l interesează⁵⁴ și nu a fost niciodată în intențiile sale să lase o „operă⁵⁵. Această atitudine îl obligă pe Cioran să elimine din sfera lui de interes „scriitura”, limbajul și limba. Polemizând cu Valéry, tranșează: „Nu, limbajul nu e totul, e aproape nimic.[...] Dacă ai ceva de spus, o spui, asta-i tot. Căutarea *cuvântului potrivit* e un demers din cele mai vane. [...] A medita asupra «scriiturii» echivalează cu o castrare⁵⁶. Recomandarea lui Cioran este ca scriitorul să trăiască *nemijlocit* în limbă, nu să *mediteze* asupra ei⁵⁷. Spune că „dacă vrei să scrii și să gândești chiar, trebuie să te ferești să practici analiza logică a limbajului⁵⁸, deoarece „un cuvânt, disecat, nu mai are nici o semnificație, nu mai este nimic⁵⁹. Despre sine, mărturisește că nu-i place să definească cuvinte, ci „senzații, fioruri, pârjoluri” ideile sale fiind „suspine degradate în formule⁶⁰. Ideal este să nu scrii pentru nimeni, nici măcar pentru tine însuși, aceasta fiind probabil singura cale de a ajunge la adevăr și de a reflecta, de a te pune la același nivel cu realitatea⁶¹. „N-ar trebui să scriem niciodată nimic despre nimeni⁶², ci să ne

⁴⁶ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 288; 2016, p. 535; (8.04.1968).

⁴⁷ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 270; 2016, p. 838; (30.11.1970).

⁴⁸ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 388; 2016, p. 615; (6.12.1968).

⁴⁹ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 349; 2016, p. 284; (27.10.1965). „Dacă m-aș conforma convingerilor mele cele mai intime, aș înceta să mă exprim, să reacționez în vreun fel” (Cioran, *Despre neajunsul de a te fi născut*, ed. cit., p. 110).

⁵⁰ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 35; 2016, p. 31; (27.09.1959).

⁵¹ Cioran, *Caietul de la Talamanca: Ibiza, 31 iulie – 25 august 1966*, text ales și prezentat de Verena von der Heyden-Rynsch, trad. de Emanoil Marcu, București: Humanitas, 2000, p. 15. Cioran, *op. cit.*, 2016, p. 350. (1.08.1966).

⁵² Cioran, *op. cit.*, 2005, vol. 3, p. 347; *op. cit.*, 2016, p. 900; (6.06.1971).

⁵³ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 59; 2016, p. 669; (4.04.1969).

⁵⁴ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 43; 2016, p. 656; (13.02.1969).

⁵⁵ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 42; 2016, p. 656; (13.02.1969).

⁵⁶ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 7; 2016, p. 628; (4.01.1969).

⁵⁷ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 298; 2016, p. 543; (21.05.1968)

⁵⁸ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 218; 2016, p. 179; (29.11.1963).

⁵⁹ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 99; 2016, p. 701; (11.06.1969).

⁶⁰ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 299; 2016, p. 861; (8.02.1971).

⁶¹ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 42; 2016, p. 324, (30.04.1966).

⁶² *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 97; 2016, p. 699; (5.06.1969).

gândim la realități și nu la probleme, la lucruri și nu la idei⁶³. Rememorându-și opera, Cioran pare din această perspectivă împăcat: „Tot ce am scris nu slujește la nimic și nu duce la nimic. Iată de ce nu sunt pe de-a-ntregul nemulțumit de ce-am făcut”⁶⁴.

Dar Cioran nu aspiră neapărat la eliberare. Se consideră, de fapt, după cum am văzut de la început, deopotrivă un teoretician al decăderii și un decăzut. „Mai mare decât decăderea mea e doar sentimentul acestei decăderi”⁶⁵, scria la începutul anului 1966. Faptul că *a scris* era o dovadă în plus că e un decăzut, ceea ce nu l-a împiedicat să-și construiască (indirect) apoteoza, spunând că „în lumea aceasta, doar decăzuții se apropie de *esențial*”⁶⁶. De ce? „Fiindcă ei se află cel mai *aproape* de condiția omului, fiindcă numai în ei ne vedem *realizați*. *Decăzutul* un om ca și noi, dar care n-a știut să-și ascundă taina, care a dezvăluit-o, a scos-o la vedere”⁶⁷. Fieea lui contradictorie îl făcea ca, în taină, să fie încredințat că faptul de a avea conștiința propriei decăderi îl împiedică să fie un decăzut, căci: „Decăzutul care se judecă pe sine încetează să fie decăzut. Într-atât conștiința pe care o avem despre starea noastră ne face stăpâni asupra ei”⁶⁸.

În primăvara anului 1971, nota salvator: „*A scrie* ar trebui să fie sinonim cu *a grava*”⁶⁹. Și s-ar părea că fără să vrea (?) și-a gravat numele în istorie. Poate în istoria filosofiei, deși spunea că nu are nici o aptitudine pentru filosofie și nu îl interesează decât atitudinile, și aspectul patetic al ideilor⁷⁰.

⁶³ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 363; 2016, p. 595; (5.11.1968).

⁶⁴ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 346; 2016, p. 900; 6.06.1971).

⁶⁵ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 15; 2016, p. 303; (21.01.1966).

⁶⁶ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 276; 2016, p. 525; (13.02.1968).

⁶⁷ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 277; 2016, p. 526; (9.03.1968).

⁶⁸ *Ibidem*, 2005, vol. 2, p. 392; 2016, p. 618; (14.12.1968).

⁶⁹ *Ibidem*, 2005, vol. 3, p. 309; 2016, p. 870; (18.03.1971). „După ce am dorit ca numele nostru să fie gravat jur-împrejurul soarelui, cădem în cealaltă extremă și dorim din răspuțeri să fie șters pretutindeni și să piară pentru totdeauna” (Cioran, *Căderea în timp*, ed. cit., pp. 93, 94).

⁷⁰ *Ibidem*, 2005, vol. 1, p. 56; 2016, p. 48; (12.03.1960).